

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak társadalmi és gazdasági érdekeit képviselő hetilap.

Az „Eperjesi Széchenyikör“ és a „Sárosmegyei gazd. egyesület“ közlönye.

Szerkesztői iroda:
Megyeház.

Ide intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény.

Kiadóhivatal:

Az eperjesi népbank helyiségeiben, főutca 2.

Megjelen: minden vasárnap.

Előfizetési ár: vidékre postán vagy helyben hához hordva:

Egy évre . . . . . 5 frt — kr.
Félévre . . . . . 2 frt 50 kr.
Negyedévre . . . . . 1 frt 25 kr.

Hirdetési díj:

háromhasábos petit sor egyszeri hirdetése 5 kr., többszörös hirdetés jutányosabb.

Bélyegdíj: minden hirdetésért külön 30 krajczár.

Nyit-tér minden sor 10 kr.

A vízvezeték és villamos világítás.

II.

(Befejező közlemény.)

A mi a villamos útezagazítás berendezését illeti, úgy az ivóvízzel való világítási rendszer a kitűzött célra megfelelő, amennyiben ezen lámpák nagyobb területek megvilágítására a fényerő elősőbbiségénél fogva, az izzó lámpáknál előnyösebbnek mutatkoznak. Helyeselni kell továbbá azon elrendezést, hogy a lámpák felváltva, külön villanygépek által előállított áramkörök által tápláltatván, a villanygépek valamelyikének esetleges sérülése folytán a város világítása teljes világosság megszakítását nem szenvedne.

Nagy azonban helyenként a lámpáknak egymástól megszakítása, mely — mint ez a tervből kivehető — a mellékutakban helyenként a 300 métert is meghaladja, úgy, hogy az előirányzott 600 gyertyafénytel bíró lámpák által, melyek az alkalmazandó homályos üveggyölköket követve fényerejükből ügyis mintegy 25%-ot veszítenek, a lámpatávolságok felében az útca, főleg, ha töréssel is bír, alig lesz kielégítően megvilágítható.

Az okból a tervezett 28 db lámpánál valamivel több volna előirányozandó és azok fölállítás helyét, a helyszínén annak idején megőjtendő kőrészetek alapján, megállapítandók.

A lámpáknak 5-6 darabbal való szaporítását feltételezve, a világításhoz megkívántató erőszükséglet, mint már fentebb jeleztük, 36 lóerőben állapítható meg. A berendezési költség pedig az előirányozottnál mintegy 4000 frttal többet tenne.

A mi a vízvezeték tervezetét illeti, az egész hálózat elrendezése ellen általánosságban kifogás nem tehető. Az előirányzott 1000 m² méternyi napi fogyasztás telvétele elegendő, hasonlólag a magas medence térfogata is, ez utóbbira nézve azonban meg kell jegyezni, hogy mintán a tervezett medence csak egy helyiségből áll s annak időnkénti tisztítása,

javítása stb. a vizszolgáltatásban könnyen zavarokra adhatna alkalmat, az egy válaszfal által olyképp volna ketté választandó, hogy az egyenként 200 m² métert felvehető tartányok egymástól külön-külön is függetlenül is működésbe hozhatók legyenek.

Ez által előforduló javítások vagy tisztítások esetében az egyik tartány lenne használható, míg rendes körülmények közt a két egymással közlekedő tartány együttesen szolgáltatná a vizet az elosztó csővezetékbe.

Ezen módosítás az előirányzott összegnél mintegy 1000 frtyi többletet igényelné.

A medence elhelyezésére nézve még felemlítetük, hogy a mennyiben annak fenék-magassága az elosztó csővezeték néhány végpontjának magasságát — az újvárosi és téglás utca környékén — csak 5-8 méterrel haladja meg, a városnak ezen külsőbb részein ama nyomó magasság, mely ahhoz szükséges, hogy a vizsugár tüzeltől csökkenjen, a kellő mértékig felszökkelhet, lehesse, eleendőnek nem mutatkozik.

Ezekre való tekintettel kívánatosnak mutatkozik, hogy a magas medence a tervezettnél valamivel magasabban fekvő ponton helyezessék el.

Ha azonban ez helyi viszonyoknál fogva nehézségekbe ütköznék, nem maradandó egyéb hátra, mint a vezetékbe jövő vizet a kérdéses helyeken állandó kutakba folyasztani és onnan szivók segítségével kiemelni, — vagy pedig a csőhálózat ezen részén levő hidraulikus kis közti szivattyúkkal ellátni.

A tervezett szivattyút, mint ez a költségvetésben foglalt néhány adatból kiténik, minden fordulatnál 65 liter szállítási képességgel van felvéve s így annak hajtása, a szivattyúzásra előirányzott 8 lóerőnél tetemesebb erőt igényel, mely körülmény arra enged következtetni, hogy a tervező szerint a szivattyúzás csak a nappali órákban — midőn t. i. a világításhoz szükséges erő nélkülözhető — volna eszközölhető.

Mintán azonban a világítás tartama, főleg téli időben, átlagosan 7-8 órára, tehát hosszabb időre terjed, s a különben sem túl-

ságos medence vízkészlete ezalatt elfogyhat, kívánatos, hogy a szivattyúzás a világítással egyidejűleg is folytatható legyen; szükséges továbbá, hogy a szivattyú oly berendezést nyerjen, hogy a folytonos üzem következtében előreláthatólag gyakrabban tartározást igénylő részletek igazítása és javítása az üzem megszakítása nélkül eszközölhető.

Mind a két cél elérhetése szempontjából célszerű leendő a tervezett szivattyú dugattyút külön szelepszervezettel ellátni s általában az elrendezést akként eszközölni, hogy mindegyik dugattyú külön bekapcsolható legyen s mint önálló szivattyú a másiktól függetlenül is működhesse.

Ez által el lesz érhető, hogy a felvett napi fogyasztásnak megfelelő 1000 köbméternyi vízmennyiség szállítása, az egyik szivattyú által szakadatlanul, tehát a világítás tartama alatt is eszközölhető; szükség esetén pedig, vagy midőn több erő áll rendelkezésre, a másik, tartalékul álló szivattyú bekapcsolása által mindkét gép együttesen is működhet. A szivattyúnak így módni elrendezéséből származó többletköltség 1500 frtra tehető.

A vízvezeték és villamvilágítás létesítéséhez előirányzott 160.500 frtyi költség az eddigiekben említettéknél fogva nem lesz elégségséges. Ezen 160.500 frt-hoz jönnek még a gőzgép, kazán és az emeltített egyéb pótszerkezetek és pótmunkálatokhoz szükséges összegek, mintegy 3500 frt; hozzá adandók továbbá azon összegek, melyek a költségvetésből részint kihagyattak, részint mint előzetesen pontosabban meg nem állapíthatók, figyelmen kívül hagytak.

Ezen költségek a költségvetésben kitétt anyagok után itélve, hozzávetőleges számítás szerint tesznek: a) 20 db kisebb közkút felállítására 4000 frt; b) a szivattyú alatti gyűjtő-medence beholtozása 800 frt; c) a malomárok helyreállítása 12000 frt; d) falazatok és farészek a turbinateteleknél 9000 frt; e) sodronyvezeték alapozásai 600 frt, úgy, hogy a kombinált tervezet létesítéséhez szükséges összeg 160.500 frt helyett, mintegy 217.400 frtra tehető, melyhez még az állandó gát költségei is hozzáadandók lesznek.

Eddig a memorandum. Tagadhatlan nagy gondnal és skrupulozitással írt munka. Jó is, hogy ilyen. Ily nagyhorderejű művet létesítésénél különösen óvakodunk kell a vérmes felületességétől. Midőn ezt előismerjük, hangsúlyozzuk egyúttal, hogy a memorandum, a minden tulzó skrupulozitással készülő művek közös hibájában: a túlhajtásban szenved. A lehető legkedvezőtlenebb esélyeket és alapokat vesz fel számításának alappal s így nem esoda, ha kelletnél nagyobb összegeket számítt fel.

Mint ezt már az első cikkben megmondtuk, ismételve kiemeljük s azzal zárjuk be sorainkat, hogy a műszaki tanács a végleteket tartván szem előtt, oly összegeket vett fel, melyek a beszerzendő kutatások, vizsgálatok és adatgyűjtések után lényegesen le fognak szállíthatni vagy egészen törülhetni.

Megyei közgyűlés.

(Julius hó 20-án.)

Mattyasovszky Tamás főispán ő méltósága elnöki megnyitói szavaiban kifejté, hogy a törvényhatóságokról szóló f. évi XXI. továbbá a közigazgatási tisztviselők, a segéd- és kezelő személyzet tagjai elleni fegyelmi eljárásról és a községekről szóló f. évi XXII. és XXIII. törvényzikknek részben már is bekövetkezett, részben pedig a f. év augusztus havával 15-én bekövetkező hatályba és életbelépésével, a törvényi hatóságok részéről teendő halaszthatlan intézkedéseknek szükségére állván, beváltatási köteleességük vált; ezen intézkedések megvitátása s megtehetése céljából a megyei bizottság tagjait a mai rendkívüli megyebizottsági közgyűlésre egybehívni.

Hogy a megyebizottsági tagok ezen köteleességük felhívásának — és ezt a legközvetlenebb örömmel constatálja — mint mindig, úgy ezen alkalommal is készségesen engedve kedves alkalmat szolgáltatott neki arra, hogy az így maglehetősen szép számmal egybegyűlt tagokat a legszívélyesebben üdvözölhesse, azért

TÁRCZA.

A sok „ha.“

Beszély.

— Marshal Lipót utca. —

(Vége.)

— Ugy van, — felele Eduárd, — neveztem a képlet igazságát.

— Midőn látogatásra megy az ifju, — folytatja Gyula, — leülnek a dívánra, mely előtt az asztalon rajzok, himzések, hangjegyek s szépirodalmi könyvek a legszebb költői rendben hevernek. A rajzokat természetesen a „esalád gyöngye“ készítő, a himzések tündérajainak művei, a szépirodalmi könyveket szenvedélyvel olvasta. Lehet ugyan, hogy ez mind nem igaz, de azért a szegény ifju fejét ilyenmő diéséretékekkel telebeszéli. Azután elmondják, hogy mily jó gazdasszony; kora reggel már a konyhában van és süt, főz, szobáit rendszeren maga tisztítja ki és tessék megnézni, mily tiszta. A szobaleány milderre azt mondaná: igen, csak tudnátok! De a fiatal ember elhiszi mindezeket, a „esalád gyöngy“ -be szerelmes lesz.

— Ah, barátom, ön úgy beszél, mintha már két vagy három felesége lett volna!

— Isten meitsen! — felelt Gyula, csak ismerem a világot s az embereket. Nem hiába vagyok ügyvéd!

— S ön ezt oly könnyedén mondja?!

— S a házasság megkötötték a két fél között. Már most kérdem öntől, mennyivel jobban ismeri egymást amaz ifju pár, melyet például felhozok, mint én ismerem Vienville kisasszonyt? Nemde, mindegy, akár ismeretlenül veszem el, csupán azt tudva, hogy nem rut s tizenhét évesnél nem több, akár pedig szinteg s szülei bemutatása után ismerve?

Ily beszélgetések közt érkezett meg a

két ifju Párisba. Midőn az indóháznál lezártak, Gyula így szólta meg utitársát:

— Hová száll ön, ha szabad kérdenem?

— Öszintén megvallva, magam sem tudom. Midőn elhatároztam, hogy Párisba megyek, egészen a véletlenre bízam magamat.

— Nagyon örvendek, hogy az összehozott bennünket, — felelt Gyula, — a véletlen én képviselem jelenleg s bátorodom önt meghívni palotamba, a Favart-i tere; legalább alkalma leendő házassági tervem kimenetéről értesüljék.

— Legyen, elfogadom meghívását.

— Na lám, mily bohó az élet s mily különös szerepet játszik a véletlen. Tegnap még nem ismertük egymást s ma már . . .

— Valóban különös.

Egymás mellett haladva indultak a Favart-i tér felé. A hőség tikasztó volt. Gyula, részint kimelegedve a társalgás miatt, melyet ifjukori tüzzel s lelkesedéssel folytatott, részint a roppant hőség miatt, kigombolta felöltőjét. Areza mosolygott, midőn a hullámzó sokaságot maga körül látta s kedélyes megjegyzéseket tett az előtte elhaladó különöz vagy erdekes emberekre. Eduárd szótalanul a kertes jövőről gondolkodva haladt mellette, s néha-néha vonult el mosoly ajkain, de az is erőltetett volt s a búskomolyságnak némi jelét hordá magán.

Megérkezve a kastélyba, a két ifju beállították magat. Elköltvén a pompás estebédet, mely alatt Gyula étvágya a legnagyobb mértékben bámulatra ragadta Eduardot, rövid társalgás után mindketten szobáikba vonultak, hogy az ut fátadalmait kipihenhesse.

A jövőt senki sem mondhatja magának. Gyakran édes reménnyel a jövő felül fekszünk le, s reggelre már halva vagyunk. A sor szeszélyes, hány s dob bennünket; ma biztat s holnap már elveszi azt, a mi legkedvesebb, az életet.

Gyula, mint tudjuk, házassági tervről beszélt egész nap, utközben és este vider, eleven kedélyű volt, s azon édes reménnyel hajtá fejét a nyugalomra, hogy a másnapot

leendő jövendőbelije körében töltendő, s ime, a kegyetlen sors meglopta legszebb reményeit, kioltá a lángot, mely ifju kedélyét hevíté: reggelre halva találtatott.

Ez időtáiban Párisban járvány volt a kolera, ennek lett áldozata.

Eduárd átlátta, hogy a véletlen nagyon szomorú köteleességet juttatott számára. Mintán a temetési rendelkezést kiadta, összegyűjté a meghalt irományait s gondos átolvasás után elhatározá legelőször jegyesét s atyját tudósítani a balesemény felől.

A megholt tisztességes eltemetése után a jegyes lakása felé irányzá lépteit. De itt arról értesült, hogy Vienville ur es családja a nyári idényre falura költözött. Vasutra ült tehát és kiment a Párishoz közel levő La-fitte faluba.

Midőn a kastély elé érkezett, a szolgák, kik már előre értesítve voltak egy ifju ember megérkezésétől s azt is hitték, hogy ez ifju ember nem más, mint a leendő vőlegény, nagy lármával futottak be a kastélyba s kiáltozók:

— Megérkezett, megérkezett!

Mintemlített, Eduárdnak komoly szándéka volt tudatni a családdal hogy Cerisy Gyula Párisban egy nap i dözés után koleraiban meghalt; de természetesen, hogy ezen kellemetlen újsággal egyszerre be nem ronthatott. Alkalmat kellett reá várnia.

Vienville ur a szolgák kiáltozására azonnal elébe futott az érkeztettek, karjai közé szorítá, s nem engedve neki időt sem a beszédre, sem a bemutatásra, bevezette a szobába és nejeinek s leányának bemutatá.

Az öröm, mely a család minden tagjának arcára rózsákat ültetett, annyira áthatotta Eduardot, hogy nem volt bátorsága a valót bevallani. Sajnálta, hogy az örömkönyveket a bánat könyvei váltják fel.

A fiatal leányka, Clementine oly szép, oly bájos volt, arcán az ártatlan öröm kifejezésével, hogy Eduard barátunk nem tudott ellentállani a vágyának, hogy e szép arc rózsáit leszakaszsa.

Vienville ur és neje egyszerű kedélyes

öregök valának, kiknek láttára határtalan tiszteletet támad keblünkben. Egész fényüket azon benső boldogság hatotta át, melyet a szülők csak akkor éreznek, midőn gyermeküket egy biztos támasz mellett boldognak látják.

Megzavarni e család nyugalmát, boldogságát, értékükre adván, hogy a kit oly epedve vártak, meghalt, nincs többé, az több lett volna a kegyetlenségél. A dolog kifejlődését saját menetére bízva, olvállalta a szerepet, melyet a sors adott kezé közé. S ezt nem ármánykodásból, hanem köteleességéből tette.

Bemutatás után átadá Vienville urnak azon levelet, melyeket Gyula irományai közt talált s melyek Vienville urnak szözlöttak.

Az ebédre hívó harang megkondult. Eduárd jegyesé mellett foglalt helyet, ki az ebéd alatt egy szót sem szölt, s gyakran elpirult, a jegyesek rendes szokása szerint.

Clementina tizenhét-tizenhét éves lehet. Egész tizenéven azon keresetlen egyszerűség ömlött el, mely az első tekintetre jó hatással van az emberre. Szabályos arcvonásai, élénk, üzes szemei, gyönyörű leánykának tünteték elő: magas, derült homloka s barna fürtjei, melyek kedélyes hullámzásban játszadoztak vállain, az őszinteség s kedélyesség színezetét kölesönzék arcának. Öltözéke egyszerű fehér ruhából állt, de oly izléssel volt öltözködve és sugár termeten a kék szalaggal körülfutott fehér ruha oly fonségesen vette ki magát, mely az embert megigézi, leköti.

Eduardot annyira megigézte, hogy komolyan vonzódni kezdett hozzá. Ez az oka, hogy ebéd alatt, bár egymás mellett ültek, oly elfoglalt és szótlanok voltak.

Ebéd után a társalgás a lakodalmi előkészületekre tért át.

Este sétát tettek a parkban. Vienville ur és neje karongolva léptek a kert porondjára s az öregek azon lassu lépteivel haladtak előre, melyek félni látszanak attól, hogy ezéluakat minél hamarább elérék.

Edard és Clementine ellenkezőleg az ifjukor azon fürge élénkiséggel ugráltak és

Mihály sárosmegyei főjegyző, Bornemisza, Dobay Sándor kir. közigazgató, Roskoványi M. Hedry Ernő földbírtokos, Piller Kálmán, Rapprecht Kálmán mérnök, Görgey Béla, Semsey Ottó, Koczor Boldizsár, Dr. Szilágyi Mátyas theol. r. tanár és h. lelkész, Póchy Zsigmond alispán, Duka Róbert ezredes, Bánó József földbírtokos, Palugyay S. törvényszéki bíró, Holländer L., Dr. Glück Lipót ügyvéd, Dr. Austerlitz Mór rabbi, Dr. Krayzoll Aurél megyei főorvos, Semsey Boldizsár, Bielek László, a sárosi művelődési igazgatója, Schlott Gyula kir. főgymn. igazgató, Ghilányi József, Novák Mihály ev. lelkész, Kubinyi Albert, Kubinyi Aurél ügyvéd, Sass Bertalan gör. kath. hittanár, Borzay József, Kleinovszky Antal és Bánó Árpád földbírtokos. — A jelenlevő tagok az igazgatóválasztmány tagjait képezték, s az Irányi által kidolgozott alapszabályi tervezet értelmében, a választmány minden egyes tagja számozott és nevére kiállított gyűjtőívet kap, s az ált. összeget a pénztárnoknak adja át, ki a pénzt nyugta mellett beszéli. A tagsági díjak a következők lesznek: az alapítók egyszer s mindenkorra 5 frtot, a rendes tagok öt évre vállalt kötelezettséggel évenként legalább 10 krt fizetnek. Ajánljuk az erkölcs-nemesítő egyesület szent ügyét, a nagyérdemű közönség szives figyelmébe és hathatós pártfogásába!

A helybeli ev. ker. collégium teologiai és jogakadémiai tantermei legközelebb gyökeres javításon mennek át. A jún. havában tartott pártfőnöki közgyűlés egyhangu határozata folytán a tantermek átalakítottak. Vajha akadna nagylelkű pártfogó és önzősen s meglehetősen elhanyagolt egyik szárnynak kiépítésére!

Megegyi tisztviselők nyugdíja. A szabályzat, melyet annak idején bővebben ismertettünk: a szeptemberi közgyűlésben tárgyalás alá kerül. Nagyon terhes a tisztviselőkre s jó volna itt-ott módosítani rajta, mielőtt a miniszteriumhoz felterjesztetnék.

Értesítés. Az eperjesi ág. evang. ker. collégiumi jogakadémia az 1887. tanévre a beiratások f. é. szeptember 1-től 8-ig eszközlendők; az előadások pedig szeptember 9-én veszik kezdetüket. Jegyzet: A jogakadémiai hallgatók részeseülhetnek a Collegium körében fennálló convictus és alumneum kedvezményeiben; az erre érdemesek igényt tarthatnak a collégium által évenként kiosztott székeltől több és tekintélyes összegű ösztöndíjakra; valamint a szegénysorsnak a jelentékeny alapítókéval rendelkező „Jogász segély egyesület” támogatására számíthatnak. Megjegyeztetik végül, miszerint úgy a jogakadémiai ifjúság, mint a collégiumi nagy könytár a hallgatóság rendelkezésére álland. Eperjes, 1886. július havában. Az eperjesi ág. ev. ker. collégiumi jogakadémia igazgatósága.

Gyászír. Az eperjesi g. sz. kath. székelyházi káptalan tagjai az illető rokonnak nevében is mélyen elszomorodott szívről jelentik szeretett kártársuk: nagyságos és főtisztelendő Rojkovich Sándor eperjesi székelyházi örkanonok és szécsi főesperesnek élete 51-dik, áldozásága 27-ik, kanonoksága 13-ik évében, folyó hó 28-án esti 10 órakor, a halotti szentségek átjuttatása után hosszas betegségben történt elhunytát. Az Istenben boldogultnak hült tetemei folyó 31-én

reggel 9 órakor a székelyházban tartandó szent miseáldozat mellett lettek a helybeli sírkertben örök nyugalomra elhelyeztetve. A megboldogult egyik disze volt a helybeli káptalannak.

Az eperjesi evang. kerülete tanítóképző intézetbe felvételnél kívánók augusztus 15-ig küldjék be sajátkezűleg írt folyamódványukat a collégiumi tanítóképző igazgatóságához. Ezekhez esatolandó keresztlevél, egészségi, szegénységi s tanodai bizonyítvány, negyedik gimnasiunai vagy realvagy polgári osztályból. A teljes ingyenes növendékek-közé felvett tanulók élelmezés, lakás, fűtés, világítás, kizsugárzás és oktatásban teljesen díj nélkül részesülnek, szegényebb sorsúak részben irószerekkel is elláttnak. A beiratás szeptember 1-én kezdetük meg, az évről-évre ünnepély pedig szept. 5-én d. e. 11 órakor a collég. nagytermében fog megtartatni.

Utezi misériák mult szerdán a Rózsá-utczában két úri egyénnel találkozott egy jól beállított kocsisféle. Este 10 körül lehetett az idő. A kocsis egy „jó reggel”-lel tudtára adá a kérdéses két egyénnek, hogy miképp gondolkodik ő az időről miközben nem állott egy dőfessel is figyelmeztették őket saját személye tekintélyére. Az illető fél erre visszatért, bár csak szóval, az illetlen tréfát, mire a felindult athleta a legpiszkosabb szitkozódásokkal felelt s „fehérvári garasos bieszakját” vona elő, rárohant ellenfelére, hogy gyakorlatilag is bebizonyítsa ebbeli jártasságát. Szerencsére az okosabbak engedtek s melyik zúgban szundikált akkor az egyik vagy a másik?

Aggteleki barlang. A Kárpátgyógyászat barlangot örökberbe vette és most nyugodtan végezheti a szükséges munkálatokat a barlang belsejében, a mennyeiben részére az örökön való megvétele s szerződésileg biztosítása van. A barlang felmérése mellett a belső munkálatok is gyorsan haladnak és néhány nappal ezelőtt létre jött az áttörés a régi barlang végéből az új barlangágha, a mi által a látogatás tetemesen megkönnyített. Egy második kijárat elkészítése augusztusig majd nem bizonyosan várható, a kijárat lehetőleg a Kárpátgyógyászat kiáradulása alkalmával augusztus 21-én fog ünnepélyesen megnyitattatni.

Az eperjesi kir. kath. főgymnasiumban a tanulóknak az 1886/87. tanévre való szabályszerű felvétele és bejegyzése f. é. augusztus hó 28., 29., 30. 31-én reggeli 8 órától 12-ig a főgymnasium épületében eszközlendők. E napok délutánjain tartatnak a felvételi és javító vizsgálatok. — Magánvizsgálatokra a tanulókat legközelebb aug. 31-ig kell bejelenteni az igazgatóságnál; e vizsgálatok tartatnak szeptember első napjain. — Szeptember 1-én lesz az ünnepélyes „Veni Sancte”; szeptember 2-án az iskolai törvények felolvasása s magyarázata, a heti órarend kihirdetése minden osztályban s rendes tanítás. — Kelt Eperjesen, 1889. július 26. A kir. kath. főgymnasium igazgatósága.

Kolera. Az ország minden részében nagy a mozgalom hogy a kolera terjedése megátoltassék, csak nálunk Eperjesen nyugodt a hangulat, pedig ha valahol szükség van az óvintézkedésekre, úgy az Eperjesen helyén volna. Azt hisszük nimesen város,

melynek utczáiban a rondaság és piszok oly mérvű volna mint nálunk. Tegyük csak egy kis szemlét. Az árok utca elejében: véges végig, minden házból csak úgy folyik a dögléses kizsugárzó trágya és olyannyira, hogy forró napokon alig lehet végig menni. A Kleinféle ház pinczejében a hónapról hónapra rothadó nyers marha bőrök kizsugárzástól a közlekedés a városból ki a hegyi kertekhez csak nem lehetetlen. Azon kívül minden hétfőn és Pénteken a Flórián utca sarkán ott díszleg a nyers bőrpiacz. Tessék aztán ezen egy-csak kevésbé is finom érzékű embernek is végig menni! Bizony igen ajánlatos volna, ha a hatóság már valahára intézkednék és ezen a közegészségre oly veszélyes befolyású „börpiaczot” el helyeztetni arról a térről, melyen télen nyáron a legintelligensebb közönség közlekedik. Nem ártana, ha a mézár-szekerre is kissé nagyobb gond fordítatnának, mert a forró napokon alig lehet arra büztől elhaladni.

A magyárosító-egylet igazgató választmánya e hó 26-án tartá ülését. A tárgysorozat közül kiemelendők tartjuk a következőket. Felülvizsgáltatott a soóvári óvodának 1885-iki számadása s határozatba ment, hogy ezen számadások a pénzügyminiszteriumhoz terjesztessenek fel, hasonlólag terjesztés intézendő a földmívelési és a kulturminisztériumhoz, mind a három minisztérium ugyanis évenként kisebb-nagyobb összegekkel járul ezen óvoda fenntartásához, ki lett az ülés folyamában a soóvári óvodának a második és harmadik évnegyedre 200 ft; a berzeviceinek pedig 100 ft utalványozva. Végre szóba került a magyarnyelvet sikerrel előadó tanító jutalmazása. Mint mult évben ez idén is jutalmaztatni fognak; minthogy azonban a felekezeti állami tanítók az illető egyházi hatóságok részéről is jutalomban részesítettek, a kassai és az eperjesi püspökség, némiképpen a hanusfalvi esperesség és a kir. tanfelügyelő meg fognak kerestetni, hogy közzöljék a magyárosító egyesülettel azon tanítók neveit, kiket jutalomban már is részesítettek.

Nagy jégverés. E hó 28-án d. e. 11 órakor iszonyu jégzápor pusztított a sírokat járás északi részében. Több mint nyolcz faluban, köztük: Szent-Kereszt, Hrabók, N.-Jakabvágás. A jég ökol nagyságu darabokban hullott; a három első községben még felhőszakadás is volt, mely halmazokban mosta le a hegyoldalról gördülő követek, magával sodorva az ott legelő birkákat. A három község a pusztulás szomorú képét mutatja. Az épületek ablakig vízben állanak, Jernye, Mosolya, Szinyenjalu, Hermány, Berthót. Ezen községekben tönkre van verve a vetés, a lakosság a legnagyobb inségnek néz elibe, ha segélyt nem kap. Adófizetésről, ez idén természetesen szó sem lehet.

Marhalevelek. Ha valamivel zaklatják a szegény falusi népet úgy erre a marha levél a legalkalmasabb eszköz De hogy aztán ezen zaklatásnak ki a tulajdonképeni okozója? Arra igen könnyű megfelelni. Valljon a szegény tudatlan paraszt ember okultató e ha neki a község bírója egy darabka papirosra meg írja a kívánt marhalevelet, melyet aztán a vásáron egyik vagy másik fináncz kifogásol s az embert bírságozza, mert a levele nem „szabályszerű”? De nem csupán a községekben történik meg az ilyesmi hanem a városban

is. Így legközelebb megyénk alispánja kényesítve vala Eperjes tanácsát utasítani, hogy gondoskodjék a marhalevelek kiadásának jobb ellenőrzéséről vagy pedig bizza azoknak kezelését pontosabb kezekre. Nem tudjuk mi e rendelet eredménye, de minden esetre kívánatos, hogy szakítsunk az eddigi eljárással ne zaklattassuk a szegény népet.

Zavargó munkások. A hanusfalvi hídnál dolgozó idegen munkások mult hó 18-án a vasárnapot megünnepelendő összegyűltek Preisz Bernát koresmájában, hová legottan harmadfél szál czigány is vetődött és járt aztán a káliai kettős, olyannyira, hogy vigadó munkások a zár órával sem törődve, midőn e miatt a községi előjáróság által felelőségre vonatlat, a jegyzőt még meg is lamadták, ki aztán a munkások közzül Pojár Ferenczet a község házába záratta. Tette csak olaj volt a tűzre, melyet a bor és pálinka amtyig is szított, megtámadták a község házat és addig ostromolták, míg társukat ki nem bocsátották.

Dessewffy Zsigmondról, kinek halálát már mult számunkban jeleztük, a következő érdekes adalékokat közlik: A megboldogult, mint a névtelen hősök egyik legkiválóbb alakja nemcsak katonai bravurjaiért volt ismeretes, de mert magában egyesíté az emberi és honfiumi erények legszebbjeit. Egyenes, rendíthetetlen jellemű. — Jókönnyű, szókímondó s e mellett magas műveltségű férfiú volt, ki az életet nagyon ösmerte s oly magasztos elveket vallott, hogy példájával jótékony befolyást gyakorolt a körülte fejlődő ifjabb nemzedékre. A galambosz, de örök vig kedélyű és szellemes férfi, soha senkit meg nem szolt s a pletykát maga élet semmi körülmények közt sem tűrte. Azért is volt ő a családban az utolsó, megapalláhatatlan forum s tíz vármegyének általánosan szeretett „Zsiga bácsi”-ja. Rendíthetetlen bátorságának nem csak a esatateren, hanem az életben is számos bizonyítékát adta. De főleg a esatateren tünt ki: így például, midőn a Kasimiri esatában a dandárt, a melyhez tartozott már-már bekerítették: Pöltenberg, akkor a 4-ik számú (Sándor huszárok) ezredparancsnoka, átlátva a veszélyt, felszólította, hogy lovas ütvegél kövesse, mert ő a körülzárolást befejező vasas németeken húsárjaival keresztül vágja magát; a fiatal (akkor 18 éves) úteparancsnok azt felelte, „a gyalogság ügyüm nélkül menthetlenül el van veszve, én maradok.” Pöltenberg húsárjaival keresztül vágta magát. Dessewffy Kasimiri felé nyomult s a faluból kiözönlő véteseket kartács távolra bevárva, oly öldöklő tüzzel fogadta őket, hogy a szétrobbantott lovasság zürzavarát felhasználva, úgy ütvegét, mint az egész gyalogságot néhány jól irányított kartács által sikerült megmenteni. Ez alkalomból tanusított bátorságért és geniálisáért érdemrenddel tüntették ki. Nem kevésbé jellemzi a boldogultat, hogy az ötvenes években, a midőn egy magas államhivatalnok őt akkori mostoha anyagi állapotából kisegítendő, magas hivattal kínálta meg, lakonikus rövidséggel azt felelte: „Ispán leszek, de se vez-ispán, se főispán nem.”

Hatóságilag bezárt barlang. Hol történéhetik meg az ilyesmi máshol mint a sebesi réteken, hol a sok barlang gomba modra elvan szaporodva, melyek mindegyikében a esavargók minden neme tanyát üt. Igaz ugyan, hogy a hatóság erőlyesen működik ezen barlangok kipusztítása körül, de azért

— Képzeld, én, hogy tegnap valami szerencsétlenség történt velem.

— Reménylen, hogy nem nagy.

— Ellenkezőleg, nagy szerencsétlenség, s tün mások azt mondanák, hogy nagyon is nagy.

— Valóban elremit.

— A Párisban uralgó kolera megtámadt engem is és belehaltam.

— Lehetetlen!

— Tegnap delelőtt 11 órakor el kellett volna temetnem s ön át fogja látni, hogy ily esemény után sehogysem találom magamat itt.

— Megörült ön? — kérde Vienville, ki Eduárdot örültek tekinté.

De ez mit sem felelvé szavaira, vállat vonított s hirtelen elsietett.

Képzeltetni az öreg ur bámulatát. Eleinte komolyan tekinté ez ifju ember bohóságait, utóljára azonban meggyőződött, hogy leendő veje csak jésztieni akarja őt s a könyveség nevetve, lépett be nejehez s gyermekéhez.

— Mily szellemű ez a fiatal ember!

Clementine esodlatát fejezte ki a történetek felett, mert ő azon reményben volt, hogy ez az ifju vonzódik hozzá. Szerelmesnek és nem szelleműsnek képzél.

Azonban eltelt a nap. A kandalló feletti óra elüté a hatot, hetet, nyolczat, s Eduárd nem tért vissza.

Végre Vienville türelmetlenkedve leendő veje bohóságai miatt, futart küldött érte Párisba. A következő feleletet kapta:

„Cerisy Gyula tegnapelőtt a kolera áldozata lett s másnap temették el reggeli tizenegy órakor.”

Az „Ezer s egy éjszaka” meséi nem lettek volna oly valószínűtlenek a Vienville család előtt, mint e hír.

Három hónap telt el; az élő nem jelentkezett, s mi sokkal lihetőbb, a halott még kevésbé.

A szegény Clementine szemlátomást hervadt. Mint leszakasztott virág, mely az életétől törlettet, napról-napra halványabb s fonyadtabb lón,

Szülei az orvosok rendelete folytán Trouville-ba vitték; tengeri fürdő által akarák meggyógyítani a szerelm betegét.

Egy este, midőn a sétányon sétáltak, Clementine egyszerre atya nyakába ugrott s örömköltásokat hallatott. A megrémült szülek csak akkor értették leányuk örvendés változásának okát, midőn a néhány lépésnyire levő Eduárdot megpillanták.

Vienville azonnal lakása után tudakozódott s másnap meglátortatá.

— Kedves barátom, — mondá Eduárdnak, midőn szembe volt vele, — temetése szerencsésül ment végbe, úgy látom.

Az ifju lesüté szeméit a földre és néhány érthetetlen szót rebegett.

— Nagyon örvendek, hogy friss egészségben van, — folytató az öreg.

— Uram, — szólalt meg végre Eduárd, erőt véve magán — joga van velem így bánni; én a legnagyobb igazságtalanságot követtem el ön ellen. Csak arra kérem, hogy engedjen magamat kimagyaráznom.

— Valóban kíváncsi vagyok tudni hogy mit hoz fel melegségére. Hogy Cerisy Gyula valóban meghalt, hogy Marsaille-ből vele együtt utazott Párisba, hogy megtudta titkait, utazásának ezéjét s hogy halála után helyettesíteni akará? Oh, én minderről már értesülve vagyok!

— Megengedem uram, de arról nimes értesülve, hogy én azon szándékkal léptem át az ön házában küszöbét, hogy azon szomorú kötelességnek, melyet a sors számomra juttatott, mint becsületes ember eleget teszsek. Az ön szolgálai hibásak, ön a hibás és mindnyájuk, mivel nem engedtek időt . . .

— Ezt melegségül el nem fogadhatom ez nem ok arra, hogy . . .

— Valóban nem, uram; ez nem ok arra, hogy bizalmát megcsaljam. Hallgasson meg: Az én életem csupa szenvedés; bölcsőben fekvő eseesemő valék, midőn szüleim elhaltak s így sohasem éreztem boldogságot, mely az atya és a anya körében hatja át keblünket. Kedélyem egészen elfásult, mert mióta független és önálló vagyok, folytonosan küz-

denem kell a balsors ellen. Nimes életemben egy boldog perc, melyre édesen emlékez-nem vissza. Midőn az ön tisztelt családjának szentélyébe kötelesség teljesítése alatt bátorkodtam behatolni, titkos örömezet hatotta át bensőmet; az öröm, mely az anya s az atya arczáról sugárzott, elsédített s én nem tudva mit teszek, önkénytelenül engedtem át magamat a sors szeszélyének. Megloptam bizalmukat s szeretetüket, hogy néhány perczig élvezzem azt a boldogságot, melytől a kegyetlen sors megfosztott. Ez melegségem első része. Második részét az hozhatom fel, hogy mi módon lehettem volna én oly szivtelen, az örömet, melyet megjelenésem idéztet elő, bánattá változtatni, egyszerűen kijelenteni, hogy Cerisy Gyula meghalt? Nem, ezt nem tehettem. Titkolnom kellett, ha azt akarám, hogy egy boldog család átka ne érjen. Ön tanum, uram, hogy mihelyt lehetett, azonnal szabadulni igyekvém családjá köréből.

— Kicsoda ön? kérde szárazon Vienville.

— Bernier ezredes fia vagyok. Ezelőtt négy évvel egy távoli nagybátyja segítségével meglétem a jogot s Párisban akartam szerencsét próbálni, midőn a vasuton Cerisy Gyulával találkoztam. A többit tudja ön.

— S szerencsésül járt Párisban?

— Igen is, nem is.

— Hogy érti ezt?

— Folyamodtam a vasuti igazgatósághoz, mely egy állomás felől igazreteket tett; azonban annyit kelle futkároznom egyik pártfogótól a másikhoz, hogy végre beleuntam. Végre mit tevő legyek? Atyámnak egy régi ismerősével, ki ezen kis városkában mint szállítási hajós egyszerűen éldegél, tanácskoztam; minek eredménye az lón, hogy holnap kormányosi minőségben az Antillákra utazom.

— Holnap?! — kiálta Vienville.

— Én istenem, holnap; hisz ebben semmi különös nimes!

— S nem hágy ön hátra senkit, a kit sajnalna s kitől az elválás nehéz?

Eduárd elpirult.

— Ez az én titkom, uram, — felelé halkkal.

— S ha én szépen kérném, hogy közzölje velem?

— Megtagadnám, — felelt Eduárd nimes büszkeséggel. — Önnek elég az okot tudnia, mely kedves családjával megismertette. Titkomat magammal temetem el a sírba; ugyis érzem, hogy az nemeskára meg fog ölni.

— Bah! fiatal barátom, ön érzi közelgő halálát, s mi oknál fogva?

— A fájdalom, mely szivemben dul, reménylen, nemeskára halálatom okozza . . .

— Az ördögbe is, ez derék! De azt hiszem, hogy nem én miattam érez ön fájdalmakat . . . legalább is Clementine . . .

— Mit mond ön?

— Semmit, semmit; utazék el s haljon meg. Oh, hogyha kedve volna itt maradni s nem volnának oly komor, sötét gondolatai, az egészen más lenne . . . azt mondanám akkor, hogy igen jó állást szántam önnek, mely sokkal többet ér a kormányosi foglalkozásnál.

— Beszéljen uram, beszéljen. Itt maradok s élni fogok.

— Elhatározta rá magát?

— Tökéletesen.

— De csak azon föltétel alatt, ha önnek adom leányomat, ugy-e bár?

Eduárd e váratlan szavakra elhalványodott. A boldogság, melyhez szokva nem volt, leverőleg hatott reá; de a másik perczben már mosolygott, életszine visszatért s gyöngyden esökölá meg Vienville urnak kezét.

— Ön elfogadja? Na, hát legyen öné!

S egymás karjaiba borultak s a boldogság könyeit hullaták.

Ha a szegény Eduárd nem utazik Marsailleből Párisba s épen azon nap, midőn Cerisy Gyula; vagy ha más waggonba ül; vagy ha Cerisy Gyula nem hal meg oly hirtelen; vagy ha . . . de nem folytatom tovább. A ha, a véletlennek ismeretlen fejedelem, zsarnoki önkényvel uralodik feletünk s tetszése szerint kormányozza a világot s benne a kis porszemeket, az embereket.

